

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inserte) se
plačuje od šteterostopne
petit vrste po 12 h. za
večkratni tatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 188.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, dne 19. avgusta 1909.

Čekoval račun 48.817.

Leto I.

Ob 40letnici državnega ljudskošolskega zakona.

(Govor g. dr. Ljudevita Pivka na XXI. glavni
skupščini „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih
učiteljskih društev“ v Mariboru 16. avg. 1909.)
Konec.

Spomnimo se nekaterih darov, ki
nam jih je prinesel državni ljudsko-
šolski zakon!

Predvsem slavimo svoj šolski za-
kon, ker zahteva osemletni obvezni
šolski obisk. Nekoliko lahkokrilih besed
smo s tem igraje izrekli, toda kdo ve,
ali se zavedamo zadosti, kake neiz-
merne važnosti je ta točka. Naš zakon
zahteva, da naj obiskuje vsak otrok
brez razlike rodu, premoženja in spola
v nežni dobi od 6. do 14. leta šolo,
kjer se mu izobrazila zavest splošne dr-
žavlanske enakosti in kjer se vzgo-
juje na podlagi domače rodbinske
vzgoje za poznejše delo v javnosti za
družbo, narod in državo. V tej dobi se
izogne otrok težjemu delu na polju, v
rokodelski delavnici ali v tovarni, h
kateremu že silijo dandanes čisto zlasti
ubožnejši starši in brezvestni ljudje
nežno mladino, češ, da jim otrok vsaj
deloma lahko nadomešča pomanjkujoče
delavske moči. Tem otrokom je državni
ljudskošolski zakon velik dobrotnik in
rešitelj; ljudska šola dobiva po mo-
dernem socialnem razvoju polagoma
zopet tisti pomen, ki ga je imela pri
Grkih, kjer je (σχολή) značila prosto
dobo namenjeno duševnemu delu in te-
lesnemu počitku ter krepčanju. Stran-
ke, ki zahtevajo samo šestletno šolsko
obveznost, da bi torej obiskoval otrok
šolo le od 6. do 12. leta, bi rade pah-
nile zlasti ubožnega nežnega, telesno
in duševno še nezrelega otroka v kruti
in neusmiljeni življenjski boj, rade bi
mu naložile trud in težke skrbi, ki
tlačijo itak odrasle ljudi prehudo s
svojo grozno težo. Če dosežejo na-
sprotniki šole, da se skrajša šolska ob-
veznost, potem se oropa velik del naše
mladine o dvoje lepih brezskrbnih let.

A tudi z narodnega stališča se
mora strogo obsojati izrabljalnje otro-
ških moči za težja poljska in tovar-
niška dela. Če vržemo otroka prezgodaj
iz šole na delo, potem ne bomo imeli
več krepkega tretjega pokolenja in
narod bo polagoma propadal in hiral.
Narodni blagor torej zahteva, da var-
čimo z otroškimi močmi in da branimo
vsaj osemletno šolsko obveznost.

Še ene misli ne smemo zamolčati,
s katero se trajno pečajo nasprotniki
ljudske izobrazbe in šole. Gospodje, ki
se zavzemajo za šestletni šolski ponk,
bi radi odščipnili zdnji dve leti, nam-
reč 13. in 14. leto. Otroku ne privo-
ščijo šole zlasti v tisti dobi, ko že sam
samostojno mnogo misli in presoja in
ko je že zelo dovzeten za učiteljeve
besede. Torej v tistih letih, ki so vrhu-
nec in cvet ljudskošolskega vzgojeval-
nega dela. Nasprotnikom ljudske izo-
brazbe se vidi seveda v tem največja
nevarnost, če ostane otrok v dobi od
12. do 14. letu pod vodstvom izobra-
ženega učitelja, navdahnjenega z mo-
dernimi svetovnimi nazori, s katerimi

bi seznanjal otroka. Zato delujejo s
tistimi nizkimi in neodkritimi sredstvi
javno in tajno, javno hujskajoč na
shodih in tajno šepetajoč neukemu
kmetu na uho: „Glej, kmet, tebi je
treba otroka doma in na polju. Delav-
cev nimaš, lastni otrok pa ti pohaj-
kuje po šolskih klopih, dasiravno je
močan dovolj in se je v šestih letih
naučil dobro pisati, čitati in računati.
S tem znanjem bo se že prebil v živ-
ljenju. Kaj mu je treba še dve leti
posedati v šoli in se učiti o severnih
medvedih, o malajskih otokih in o
raznih nepotrebnih rečeh, ki jih naš
človek nikdar ne rabi v življenju!“

Takšen govor je neukemu očetu
kaj pogodu, ker ni zmožen, da bi oce-
nil koristi šole. Vsled tega ima proti-
šolska agitacija toliko uspehov. Na-
sprotniki ljudske šole vedo, da je v
njihovo korist, če priprosto ljudstvo
ne črpa iz svetovnega znanja in na-
predka, vedo, zakaj iz naših kmetov
in delavcev ne smejo postati moderni
ljudje, k čemur bi jih pripravljala
dobra ljudska šola. Isti nasprotniki
osemletne šolske obveznosti pa ne po-
vedo ljudstvu, da se sedaj resno pre-
motriva uvedba dveletne vojaške službe,
do katere ne bo pripustila vojaška
uprava neizobraženih mladeničev, ki
so obiskovali ljudsko šolo samo 6 let;
ne pojasnijo kmetu, da bi po uvedbi
šestletne šolske obveznosti imel sicer
nezrelega dečka dve leti doma takrat,
ko mu ne opravi nobenega pravega
dela pošteno, da bo ga pa pozneje, ko
bi mu bil sin imenitna delavska moč,
moral najbrž pogrešati leto dni več,
ker bo mu služil — vsled pomanjkanja
inteligence — tri leta vojake namesto
dveh.

Osemletna šolska dolžnost se je
dejansko odpravila že leta 1883. Svo-
bodomiselno zakonovo besedilo se ni
strogo izvrševalo, zato pa se je uvedla
takozvana „zmerna in razumna praksa“,
kar pomeni, da so se odsekavali za-
konu posamezni napredni principi. Ko
se je ustanovil leta 1879 v državnem
zboru „železni krog pravice“, v kate-
rega je stopilo tudi češko plemstvo s
Staročehi, takrat so se pripravljala tla
za protišolsko delo in za boj proti dr-
žavnemu ljudskošolskemu zakonu. Pred-
logi princa Liechtensteina in dr. Eben-
hochs so zahtevali omejitev šolske ob-
veznosti in učiva. Taaffejeva kupčija
je imela uspeh, ker se je dne 28. apr.
1883 sprejela po hudem boju s 170
glasovi proti 167 tzv. šolska novela,
ki je s § 21. odstranila osemletno šol-
sko dolžnost. S tem se je storil prvi
korak k raznim daljšim olajšavam.

Druga važna pridobitev državnega
ljudskošolskega zakona je bila uvedba
uvedba realij med učne predmete v
ljudski šoli. Ponk v prirodoslovju, zem-
ljepisju, zgodovini in ostalih prostih
posvetnih predmetih znači velik napre-
dek v našem ljudskem šolstvu.

Reorganizacija učiteljske in pre-
obrazba učiteljske omike je bila po-
trebna posledica novega ljudskošol-
skega zakona. Sedaj so se položili te-
melji posvetnemu učiteljskemu stanu,

ki je čisto moderna prikazen. Država
je morala skrbeti, da si vzgoji učitelj-
stvo obširnejšega znanja in obzorja,
ker bi drugače ljudska šola ne mogla
uspešno delovati. Kot vzgojevalni za-
vodi učiteljstva so se razvila nčite-
ljišča v sedanjí obliki, ki jim je dolo-
čil organizacijski statut (1874) obseg
učiva. Toda učiteljske je ustanovila dr-
žava premalo. Šolska novela je vzela
določbo o nadaljevalnih tečajih za nči-
telje na vseučiliščih, zato pa je uvedla
disciplinarno kazen za učiteljsko izven-
šolsko delovanje. Kot posledica novega
toka po šolski noveli se je izdal leta
1886 novi organizacijski statut za nči-
teljišča, ki je znižal minimum učitelj-
ske izobrazbe, kateri se je zahteval
izza leta 1874., ker se je vzelo zavod-
dom precej prirodoslovnega učiva, zato
pa se je pridalo toliko in toliko ur
ponku cerkvene godbe.

Vesela točka šolske novele so bile
naredbe o meščanskih šolah, ki pa
zlasti za Slovence niso imele takrat
in še dolgo pozneje nobenega pomena.

Kar se je godilo v naslednjih 25
letih šolske novele, je vse le njena
nevarna posledica ali pa z njo v so-
rodu. Poleg redkih naprednih drobtinic
opazujemo v raznovrstnih naredbah od
Taaffejevih do Gessmannovih in naj-
novejših dob dosledno reakcionarno
smer v šolstvu.

A kljub vsemu temu ne obupa-
vamo, ker vidimo po 40 letih držav-
nega ljudskošolskega zakona krasen
razvoj avstrijskega ljudskega šolstva,
ki ga niti šolska novela ni mogla ovi-
rati. Statistika ljudskih šol, šolskih
otrok in učiteljstva nam govori o tem
nedvomno jasno. Notranja ureditev šol-
stva, šolskih stavb in učnih pripomoč-
kov se stalno izpopolnjuje. Učiteljstvo
si je po veliki večini zvesto svojih pe-
dagoških in didaktičnih nalog, kakor
nam dokazujejo njegova dela, izjave
in sklepi učiteljskih zborovanj in kon-
ferenc. Učiteljstvo ima dandanes lepo
stanovsko organizacijo in je v gmot-
nem in moralnem oziru za najhujšo
silo samostojno.

Dotod smo dospeli. Kaj nam pa
obeta bodočnost? Kaka usoda čaka
naše ljudsko šolstvo? Da se dandanes
nekoliko pogrezamo in da se imamo
resno bati nasprotnikov šolstva, to
dobro čuti vsak prijatelj šole. Na tihem
se bojimo celo katastrofe, če bi naj-
močnejše stranke našega državnega
zboru segle po državnem ljudskošol-
skem zakonu. Morda bi ga današnji
drževni zbor že prevrgel, toda zdi se,
da so nasprotniki dobre ljudske šole
precej previdni in nekako zadovoljni
z dejanskim vplivom na šolstvo, da niti
ne marajo spreminjati mrtvega zakon-
skega besedila ter dražiti po nepotreb-
nem naprednih duhov. Stvar bi ne
bila posebno lahka, to čutijo oni in to
vedo tisti, ki so pripravljani braniti
vsaj to, kar imamo.

Na drugo stran pa se odpira ljud-
skemu šolstvu že celo drugačen svet.
Če je postala iz šolstva v dosedanem
razvoju iz cerkvene posvetna demo-
kratska državna institucija, še ni za-

dosti, da bi bili z njo zadovoljni v te-
obliki. V vseh kulturnih državah se
stremi za poglobitvijo in reformo učiteljske izobrazbe. Sedaj se je že uko-
reninilo prepričanje, da se imajo pri-
znati vseučilišča kot središča znan-
stvenega in izobraževalnega dela kot
najprimernejši zavodi za učiteljsko izo-
brazbo. Toda da se ugotovi zahtevam,
ki jih izrekamo z besedami „akade-
mična izobrazba“, je potrebna delitev
sedanjih prenapolnjenih filozofskih fa-
kultet na znanstveno-teoretični in na
strokovno-tehnični oddelek. V drugem
bi se izobraževalo učiteljstvo za raz-
novrstne šole. Seveda je treba odpra-
viti učiteljišča v sedanji obliki ter za-
htevati, da dovrši učiteljski kandidat
reformirano srednjo šolo. Značilno je,
da nastajajo v Ameriki že posebne
šolske fakultete (educational depart-
ments). Dokler se ta reforma ne izvede,
nam naj za silo zadoščajo za nadalje-
valno izobrazbo vseučiliški tečaji v po-
čitnicah, ki se morajo tudi na Sloven-
skem kmalu ukoreniniti. Kadar se raz-
širi učiteljska izobrazba, takrat se po-
vzdigne tudi kulturni pomen in dru-
žabno stališče našega stanu.

Dandanes se učiteljevo delo ne
sme več omejevati na šolsko sobo.
Učitelj ima vršiti važno nalogo na
polju ljudske izobrazbe. Po uvedbi
splošne šolske dolžnosti, splošne, enake
in direktne volilne pravice, splošne
vojaške dolžnosti in narodne šole se
je povzdignila naloga državlanskega
življenja in je nastala potreba nadaljevalne izobrazbe odrasli mladini ter
ljudske izobrazbe sploh.

Ko se je poddržavilo ljudsko šol-
stvo, takrat še ni bilo na mah zadostno
izobraženih pedagoških strokovnjakov,
ki bi bili prevzeli upravo šolstva. Kar
se je vzelo bogoslovcem, so vzeli v
roke juristi, ki pa se po naravnem
razvoju šolske uprave polagoma odte-
gujejo in prepuščajo svoje vodilno
mesto pedagogom. Vse šolstvo stremi
po autonomiji v okviru države in na-
sledek bo, da se bo morala razdružiti
nenaravna zveza šolstva in bogočastja
v skupnem ministerstvu. V dogledni
dobi bomo imeli kot najvišji šolski
urad posebno naučno ministerstvo, ka-
teremu bodo stali ob strani kot po-
svetovalni organi najvišji šolski sveti,
ločeni po narodnosti. Če hoče biti
ubrava teh svetov količkaj demokratska,
potem se njihovi člani ne smejo ime-
novati, ampak svobodna volitev jih
mora posaditi na ta važna mesta. Na
Francoskem že imamo podobno insti-
tucijo (conseil supérieur de l'instruction
publique). Takrat bo tudi konec raznih
političnih in strankarskih vplivov na
šolstvo, olajšalo se bo breme večnega
ukazovanja, reglementovanja in šol-
skega birokratizma. Prosta šola in
prosto učiteljstvo bosta prva kulturna
činitelja v narodih in državi.

Sklenimo! Radi trdimo in dekla-
mujemo po 40 letih državnega ljudsko-
šolskega zakona, da je ljudska šola
nositeljica kulture do najnižjih slojev
naroda; radi hvalimo ljudsko šolo, da
je obrodila tudi v slovanskih narodih

novi življenje; priznajmo tudi in sprevidimo, da je naša bodočnost odvisna od šolske izobrazbe sedanjih in prihodnjih rodov in bodimo na straži za dobro narodno šolo.

Politična kronika.

d Slovanska jednota ostane v opoziciji. To je jasn rezultat posvetovanja parlamentarne komisije Sl. jedn. 17. t. m. na katerega se ni moglo z nobenim uspehom vplivati tudi pri konferenci klubovih načelnikov. Gotovo je nadalje skoraj tudi, da bodo septembra sklicani deželni zbori. „Slov. jednota“ je znova povedala vladi, da tako dolgo ne more opustiti svoje opozicije, dokler se ne spremeni sedanji vladni sistem in pade kabinet Bienertov. Ker pa je to stališče docela nasprotno navadi in tradicijam dosedanjih vlad, se bode spor med vladno večino in opozicijo le še poostiril in prav verjetno je, da moramo v dogledni dobi računati z razpustom parlamenta. Vlada in njen pomočnik Glombinjski se bodeta sedaj nedvomno trudila v prvi vrsti, da okrepijo slabotno vladno večino. Delale se bodo za kulisami različne obljube — vendar pa ni misliti, da bi se našla razum Poljskega kola še kaka slovanska stranka, ki bi si upala stopiti v vladno večino. Mi, štajerski napredni Slovenci smo bili vedno za dosledno in principijelno opozicijo proti sedanjemu vladnemu sistemu, naj je potem že bil ministerski predsednik Beck ali Bienert in nas more torej le veseliti, da so to stališče zavzeli post tot discrimina rerum pod Beckom tudi slov. klerikalci. V koliko so igrali tu svojo veliko ulogo strankarski in osebni motivi, ne bomo znova razpravljali; glavno je, da so pričeli enkrat vsi slovenski poslanci na Dunaju resen boj proti vladi in Nemcem, kar je za nas eno in isto. Želimo pa si, to še enkrat poudarjamo, da se tudi notranje razmere v parlam. organizaciji jugoslov. primerno sanirajo in da preneha tisto obstreljevanje iz zasede, ki se je v ljubljanski šentpeterski fari tako zelo udomačilo.

d Audijenca prof. Glombinjskega pri Bienertu. Korespondenčni biro poroča uradno o poteku te konference, da je posl. Glombinjski poročal Bienertu o želji vseh strank po rednem parlamentarnem delu, da pa se niso mogle zjediniti za kratko zasedanje parlamenta v septembru. Ministerski predsednik je rekel, da bode vlada podpirala vsako stremljenje za omogočenje rednega parlamentarnega dela na gospodarskem in socialnem polju. O jedru sedanje krize pa se baron za javnost ni izrazil.

d Ministerski svet 18. avgusta je sklenil, da se skličejo v 2. polovici septembra deželni zbori in sicer, da se konstituirajo in izvršijo pripravljalna dela za glavno zasedanje deželnih zborov v decembru. Vlada upa, da se morda tačas ublažijo nekoliko nasprotstva Nemcev in Čehov na Češkem in da bode potem omogočeno plodonosno zasedanje državnega zbora meseca oktobra. Vlada poudarja potrebo tega zasedanja posebno s finančno bedo dežel in hoče zato v državnem zboru dati odobriti znani finančni načrt. V ostalem ponavlja komunike že tolikrat rabljene fraze, da vlada želi mir med strankami itd. itd.

v Socijalisti o položaju. Socijalistični vodilni listi konstatirajo, da je napravil izid konference, še bolj pa potek prav ugoden utis. Vsi govorniki so govorili mirno, kar je tem večjega pomena, ker so neposredno pred konferenco dunajski pouličnjaki na povelje N. F. P. razgrajali proti Čehom. Spo-

razumljenja in dela v parlamentu ne ovirajo obstrukcionisti, ki so itak izjavili, da sedaj nimajo namena obstruirati, temveč N. F. P. in Bienert sam s svojimi „garancijami“ za mirno delovanje parlamenta. Bienert se lovi za okorno obliko, medtem pa poteka dragoceni čas. Konečno protestirajo socijalisti, da bi se zopet važne gospodarske zadeve sprejemale v parlamentu kar en bloc z izgovorom, da ni časa za razprave. — Res je, Bienert in njegova slavofobska vlada so pravi rušilci miru v Avstriji in prave ovire smotrenega dela na socialnem in gospodarskem polju. Za tone more biti nobenega govora o „garancijah“ za nadaljne hlapčevanje tem slavofobom — temveč le consilium abeundi. Kajti navzlic vsem besedam je Bienert oni, ki noče miru.

Drobne politične novice.

v Papeževo pismo avstr. cesarju. Priobčili smo med brzojavkami vest berl. „Lokalanzeigerja“ po neki rimski korespondenci, da je papež pisal v zadevi zagrebšk. procesa avstr. cesarju in da je dobil tudi odgovor. Vatikanski krogi zatrjujejo, da je to prosta izmišljotina.

Birokratična modrost. Ministerski svet 18. tm. je baje sklenil izločiti iz Bilinskijevega finančnega načrta državno doklado na piavo. Zato pa bi se dalo deželam dovoljenje, da zvišajo to doklado. Gospodje so pametni: jedno preporno točko prepustijo deželnim zborom za kreg, konzumente pa potolažijo, češ mi vam ne bomo praznili žepov pač pa dežele!

Boji pri Melilli. Po madridskih poročilih se je včeraj začel splošen napad Špancev z vojnimi silami 20 tisoč mož. — Kabyli so njeli španskega generala Martineza s 40 pešci in ga grozijo nstreliti.

Grška zastava na Kreti. Vojaki z mednarodnih vojni ladij so včeraj zjutraj odstrelili na trdnjavi v kanejski luki drog, na katerem je bila obešena grška zastava. Trdnjave so potem vojaki zasedli. V mestu vzdržujejo mir in red krečanski orožniki.

Ministerska kriza v Rusiji. „Golos Moskvy“ poroča, da odstopita v kratkem Izvoljski in pa finančni minister Kokovcev. Prvi zaradi znane aneksijske afere, drugi pa po poročilu lista „Rječi“ za to, ker ne mara ozkih gospodarskih stikov z Anglijo.

Banditstvo na Poljskem. „Nova Reforma“ poroča, da se pojavljajo v kraljestvu Poljskem zopet mnogoštevilne roparske bande, ki ropajo, kogar le dobijo, do zadnjega vinarja.

Dnevna kronika.

z Tehnična fakulteta na zagrebškem vseučilišču. Pri prihodnjem zasedanju hrv. deželnega zbora bo predložila hrv. vlada tudi zakonski načrt glede tehnične fakultete na zagrebškem vseučilišču, ki bi imela tri oddelke: gradbeni, gozdarski in poljedelski. Ta fakulta je nujna potreba dežele; misel sama ni nova, ker obstoje enake fakultete na inozemskih vseučiliščih, v Avstriji pa na krakovskem. Hrv. vlada misli potem opustiti drago poljedelsko šolo v Križevem in gozdarsko akademijo.

d Aehrenthal — grof. Cesar je z dekretom z dne 18. avgusta povzdignil ministra za zunanje zadeve barona Aehrenthala v grofovski stan.

d Ustreljen je bil 16. avgusta v trdnjavi Montjuich blizu Barcelone vodja zadnje revolucije Miguel Baro.

Štajerske novice.

a Nekaj za naše dež. poslance. Štajerski deželni odbor je za povzdigo

našega vino- in sadjerejstva nastavlil več potovalnih učiteljev. Z imenovanjem pot. učitelja g. Bellé-ta kletarskim nadzornikom, je izpraznjeno to mesto in ga začasno zastopa nek Nemec g. Pirstinger, voditelj deželnih nasadov v Radgoni. Mož sicer razume nekaj slovenski, a nima nikakor slovenskega jezika tako v oblasti, da bi ljudstvo v istem pri raznih predavanjih lahko po- nčeval. Svoječasno je poročala „Domovina“, da je gosp. Pirstinger rabil napram Slovincem v Ljutomeru pasji bič. — Z ozirom na to dejstvo in ker je mož velik „hajlovec“, bi bilo njegovo definitivno nameščenje kot potovalni učitelj Slovincem udarec v obraz. Imamo več iz- borno kvalificiranih strokovnjakov, več- čih slovenščine v govoru in pisavi, ki si pa morajo svoj kruh služiti drugod, ker jim nemški dež. odbor za tako službo zapira vrata. — Zahtevamo, da se izoraznjeno mesto potovalnega učitelja, v slučaju def. nameščenja, po- stavnim potom razpiše in se da raznim slovenščine popolnoma večšim in vsled primernih študij za to mesto sposobnim strokovnjakom prilika, po- tegovati se za to službo. — Opozar- jamo naše dež. poslance, osobito pa dež. odbornika, g. Robiča, da zastavijo na merodajnem mestu v ta namen ves svoj upliv.

d Iz Št. Jurja ob J. ž. Sokolska slavnost, ktera se bo vršila v nedeljo dne 22. avgusta, obeta biti nekaj veli- kanskega. Povsod, kamor prideš, ti že ponujajo naša vrla dekleta vstopnice in te vabijo, da boš v nedeljo gotovo prišel pogledat naših vrlh fantov v rdečih sokolskih srajcah. Kmečka de- kleta in trške dame tekmujejo v nabi- ranju dobitkov za bogat srečolov in druge čudodelne stvari, katerih še dozdej, prijatelj, nisi imel prilike občudovati. Fantje iz trga in okolice so ravno tako pridno na delu. In naši mladi so- koli hočejo pokazati, kaj zmore trdna sokolska volja. Premagali so težko pot začetka in postali trdnjava v Št. Jurju, ktere ne premaga nobena sovražna sila. Občinstva se bo trlo na slavnosti kot listja in trave. Stari in mladi, pri- prosti in gosposki, vse bo skupaj ob- čudovalo in se radovalo.

Napn te Vi, fantje,
vse čile moči,
da Sokol mogočno
iz gnjezda zleti.

Ne v desno, ne v levo,
nikamor ne glej,
nikoli nazaj,
krepko naprej.

Ko „Rifniški“ Sokol
razpne svoja krila,
Ti praznik veselja
in dan bo plačila.

Pika.

a Šentjurski slovenski veterani! Habt acht! Doppelreihen, rechts um! Direktion Strasser-Bräuhans! All Heil! Ljutomer, 18 avg. 1909. Sramujte se!

a Iz Dramelj poročajo „Sl. Nar.“, da je rekel tamošnji župnik in pa neki misijonarji ljudem, da so duhovniki kakor Bog na zemlji in da se torej ne sme o njih po časnikih pisati. Kdor to stori, ima velik smrtlen greh. — Radi verjamemo, da bi znani Berki, Ogrizki, Korošci in Zadravci kaj tacega dosegli, da bi imeli nebesa na zemlji v škodo „vernega“ ljudstva. Pa to žalibog več ne gre!

a Kaj dela „Bralno društvo“ v Laškem trgu? Odgovor na to vpra- šanje priobčimo v daljšem dopisu.

a Naraksove pokalice. Dogodek, katerega smo zadnjič omenili s socia- listične slavnosti na zelenem travniku se nam razlaga tako, da gostilničar slučajno ni imel Naraksovih pokalic ohlajenih in je za to postregel z nem- škimi.

a Poučujte ljudi v društvih, na shodih, šolarje pa v šolah, da pišejo slovenske naslove! Taki spačeni na- slovi kakor ga je dobil nekdo na Breg pri Celju in ki se glasi „N. N. besicger am Ram in cili“ pač samo sramotijo Slovence!

a Kandidati za sodniško službo leta 1908. V l. 1908 se je oglasilo v Avstriji vsega skupaj 358 kandidatov za sodniški izpit, za 53 več ko lansko leto. Od teh je napravilo 21 skušnjo z odličnim uspehom, 115 s prav dobrim in 205 z dobrim uspehom; 17 jih je bilo reprobiranih. Na posamezna nad- sodnijska okrožja se razdeli število kandidatov tako: Dunaj 53, Praga 97, Brno 43, Gradec 29, Inomost 21, Trst 13, Krakov 31, Lvov 54 in Zader 17.

a Prometno skušnjo za poštno službo sta napravila v Gradcu gg. poštna praktikanta Hinko Šiško in Karl Valjavec.

a Na Kamniških planinah se vrši od 20. avg. do 4. sept. lov na divje kozle od Grintovca do Ojstrice (na kranjski strani), na kar se turisti opo- zarjajo, da ne bo kake nesreče.

a Za ravnatelja mariborske bo- goslovnice je imenovan dr. Martin Matek, za podravnatelja dr. Somrek.

a Nesrečna posledica tepeža. Pri nekem pretepu na Tezni pod Maribo- rom je nek dragonec tako udaril 76- letnega Radeckijevega veterana po glavi s sabljo, da je sedaj v bolniš- nici umrl.

a Klerikalci so si vedno enaki. V Slov. Bistrici se priredi to nedeljo velika narodna slavnost pod naslovom „Naš dan“, pri kateri so nameravale sodelovati vsa slovenska društva iz mesta in okolice. Ker bi pa Ciril- Metodova družba dobila del dobička in ker klerikalci ne bi imeli na slav- nosti hujskati, so svoje sodelovanje odpovedali.

a Trgovsko- in obrtno nadalje- valna šola v Št. Jurju ob J. ž. je že potrjena. Pouk se začne jeseni.

a Dljak Podgoršek, o katerem smo poročali, da je na potovanju v Kamniku umrl, baje po „Straž.“ poro- čilu ni umrl.

a V Slovenjgradu se naseli nov slovenski odvetnik dr. Bratkovič. Slo- venjgraški Slovenci so sedaj dobili naenkrat slovenskega zdravnika in od- vetnika.

a Iz Podsrede. Dne 17. t. m. je umrl tukajšnji nadučitelj, prvi občinski svetovalec in načelnik hranilnice in posojilnice g. Andrej Šket, star 59 let. Učiteljeval je na Runču, v Cirkovcih in na Pištanju kot učitelj, v Jurklostru in zadnjih 23 let pa v Podsredi kot nadučitelj. Bil je blag značaj; deloval je mirno, a dosegel mnogo. Znan je bil kot izvrsten učitelj. Daleč naokrog pa je slovela njegova gostoljubnost. Hudo je zameril onim tovarišem in prijateljem, ki so šli mimo njegove hiše a se mu niso oglasili. Trdnega zdravja ni bil nikoli. Začetkom meseca julija je začel vidno hirati. Lotila se ga je možganska tuberkuloza, kateri je kmalu podlegel. — Bodi mu zem- ljica lahka!

a Imenovan je skriptor na lice- jalni knjižnici v Ljubljani g. Luka Pintar za kustosa.

a Velike množine gob so te dni pripeljali na graški trg, tako da je cena za kilogram padla na 40, ko- nečno celo na 20 vinarjev. Gostilni- čarji so pokupili veliko množino.

v Zakaj si poslanec Meško ni ta- koj ogledal po toči poškodovane občine ormoškega okraja? Na vprašanje ne- kega posestnika, zakaj si Meško niogle- dal po toči poškodovanih krajev ampak, se odpeljal v Brezje na božji pot, je odgovoril: „Kak bi je priša do toga, ka bi ovin šenka 14 K, kere sen že

naprej plača za rumaje?" Dotični posestnik pa mu nato odgovori, kako pa bi naj prišli revni, potoči tako grozno prizadeti posestniki do tega, da morajo izgubiti tisočake in tisočake, a gospod poslanec ne bi mogel pozabiti tistih bornih 14 K? Zakaj pa se je dal voliti za poslanca, ako ne more in noče izpolnjevati svojih poslanskih dolžnosti? Meško je utihnil kakor riba in samo čudežu se je zahvaliti, da ni zopet pokazal — fige.

a Sladkor se je podražil. Iz Dunaja poročajo 18. avg., da se je cena rafiniranega sladkorja podražila za 2 K pri 100 kg. Podražanje velja za septemberske kupčijske sklepe.

a Dr. Ploj pred svojimi volilci. Minulo nedeljo je govoril drž. posl. dvorni svetnik Ploj na shodih v Zavrču in Bakovcih o političnem položaju v Avstriji in je ob enem poročal o svojem delovanju v drž. zboru. Poročilo so zborovalci navdušeno sprejeli, odobrili njegovo postopanje v državnem zboru in mu izrekli popolno zaupanje.

a Vinzenz Malik. To ime se pojavlja vedno pri vseh rabukah in pobalinstvih v parlamentu in izven njega. Posebno se ponaša ta junak pri sedanjih demonstracijah proti Čehom na Dunaju. Malik ni niti dunajski niti nižjeavstrijski poslanec, da niti čisto-krvni Nemec ne, zakaj on je češkega pokolenja z Moravskega. Malik ne stane na Dunaju, marveč v Lipnici na Štajerskem, kjer so ga tudi izvolili za poslanca. Če se je vendar postavil na čelo poučnjakom, da jih povede proti Čehom razbijat glave, dela to iz idealne ljubezni do kravalov in pobalinstev. To je res idealni človek, ki mu ga ne najdeš kmalu para: kot češki renegat nima res povod, da se bori za nemštvo Dunaja; kot pripadniku vsenemske stranke mu ni mar oškodovanja Avstrije in dinastičnih interesov, prej narobe; kot starokatolik se vendar ne bo bil za ojačenje katoliške Avstrije. Je to torej edino ljubezen do kravalov, po katerih hoče postati mali Malik — po naravi je namreč peden mož — velik. Svojo telesno in duševno neznatnost hoče nadomestiti z brezmejno aroganco. To so sadovi nemške „kulture“, ki jo ima ta nemški Malik vedno na jeziku! Še od vojakov so ga odslovili, ker je bilo celo tam preveč te „kulture“ surovine, kaj ne, pane Maliku?

a Veliko električno centralo nameravata zgraditi inženirja Rathausky in Reinisch v Pasji vasi bl. Šoštanja. Centrala bi naj prvi čas proizvajala električne sile za 12, pozneje pa za 50 tisoč konjskih sil, katere bi se odvajale obrtnikom in tovarnam.

d V Zg. Poljskavi je imel minulo nedeljo poslanec Pišek shod, ki se je med drugim izrekel za slovensko vseučilišče v Ljubljani — Zanimivo je, da je dal posl. Pišek skleniti resolucijo, v kateri bi se pooblastilni zakon za trgovske pogodbe z balkanskimi državami pod gotovimikoncesijami pripustil.

d Blazni krojač. 52 letni krojaški pomočnik Kovač v Mariboru, doma iz Kostivnice v rogaškem okraju se je v nedeljo zvečer sprl s svojo ženo in jo je z nožem dvakrat zadel v glavo. Nato je zbežal, a ga je že ponoči policaj Kalhammer našel in zaprl. Kovača se meša. Sedaj je živel v mnjenju, da ima dobiti pri mestnem magistratu 100 tisoč kron. Bil je že dvakrat na opazovalnici za blazne v Gradcu.

v Za Božidar Flegeričev spomenik so nadalje darovali gg.: Vajda Fr. v Ljubljani 3 K, Valentin Cajnko v Varaždinu 5 K, Dr. Mato Vargazon v Kotoru 5 K, Ernest Vargazon Zidan-

most 3 K. Bog plati. Za nadaljne prispevke se uljudno prosti.

d Od Sv. Bolfenka pri Središču. V nedeljo, dne 15. t. m. bi se imeli vršiti po večernicah v Jastrebcih javni politični shod, katerega je sklical klerikalni deželni poslanec Meško, a je bil onemogočen radi odločnega nastopa naprednih volilcev. Meško je namreč kar sebe postavil za predsednika, podpredsednikom pa je imenoval znanega Munda iz Vodranec, ne da bi vprašal volilce, če so s tem zadovoljni ali ne. Pa samovoljni nastop je izzval odločen odpor; zbrano ljudstvo je zahtevalo volitev predsedništva, toda gospod poslanec Meško je zbranim volilcem pokazal „figo“ z besedami „to glejte“. Vsa ta skrajna neprimernega in netaktnega čina „poslanca“ Meška, ga ljudstvo ni več pustilo k besedi. S tem je bil shod končan. Sedaj pa se je začelo od klerikalne strani naše napredno ljudstvo obdelovati na vse načine krščanske ljubezni. Oba navzoča duhovnika, miklavževski gospod kaplan in bolfenski gospod župnik z Meškom in Mundom vred so se vedli 3 ure tako, da je zbrano ljudstvo sklepalo roke in se vprašalo, če so to res duhovniki. Kmete so pitali s fagabundi, osli, divjaki itd. Ob takem izzivanju naprednih volilcev se je res čuditi njih hladnokrvnosti, da so to mirno prenašali. Ali pokazali so, da stojijo na višji stopinji izobrazbe nego zbrane duhovne posode.

v Hans Woschnaggovo nemštvo. Včerejšnja „vahtarica“ psuje prav v celjskem pouličnem žargonu, ki je kakor znano, občevalni jezik magistratske klike, mešč. učit. Aistricha. Može se čutijo v svoje „nemško“ srce zadete, zato vpijejo nam na zabavo in sebi v škodo. „Vahtarica“ se med drugim razkoračuje, da je bil Hans Woschnagg od svoje mladosti „nemško misleč.“ Temu nasproti pa je dokazano dejstvo, da je bil Woschnagg na mešč. šoli v Celju, katero je obiskoval v sedemdesetih letih. vpisan za Slovence. Škandal je torej zmiraj večji.

d Slepa ljubezen. Ker je kritik v svoji oceni „Slepe ljubezni“, ljudske igre s petjem, popolnoma prezrl glavno ulogo Mimike (igrala gđc. Mešek Ana, učiteljica pri Sv. Marjeti niže Ptuj) ter pomotoma ni omenil nje izbornega nastopa ter krasnega petja, se to s temi vrsticami popravlja. Gospodično prosimo, naj nas s svojim zopetnim nastopom doma ali drugod razveseli!

o Cesar je potrdil ustanovitev državne realke v Fürstenfeldu. V malem vzhodnejšaj. nemškem gnezdu bodo torej imeli nepotrebno realko, ako jo pa zahtevamo spodnještajerski Slovenci, grozi država razpasti!

o Zaradi ustanovitve C. M. otroškega vrtea v Sl. Bistrici se hudujejo Nemci. Se prav nič ne čudimo. Upali so že, da se jim bode posrečilo s svojimi šolskimi zavodi popolnoma ponemčiti mestne otroke in velik del okoliških. Ciril-Metodov otroški vrtec bode zato v Slov. Bistrici velike važnosti in ga toplo priporočamo tamošnjim narodnjakom v podporo.

d Za ponesrečene v ormoškem okraju so darovali nadalje: Iznos 305'06 K, dr. Miroslav Ploj, drž. posl. 100 K, Hranilno in posojilno društvo Glinje 50 K, Ivan Keček, poštni poduradnik, Trst, 10 K, Ana Trstenjak, nabrala pri izletu na Kog 720 K. Neimenovani po hranilnem in pos. društvu v Ptuj 300 K, Hran. in pos. v Črni 30 K, Jan. Zwölf, Postojna, 3 K, Posojilnica na Vranskem 100 K, Posojilnica v Vitanju 25 K, Milka Pirnat, učiteljica, Konjice 10 K, Posojilnica v Celju 50 K, Gornjesavinska posojilnica v Mozirju 50 K, Hran. in pos. v Sinčavesi 20 K, dr. K. Chloupek, zdravnik,

Ljutomer 10 K, dr. Josip Georg, odv. Šmarje pri Jelšah 20 K, Janez Možina, umir. naduč., Krčevina pri Ptuj 10 K, dr. Franc Rosina, odv., Maribor 30 K, Josip Škrlec star., Gor. Radgona 25 K, Okr. posojilnica Ljutomer 40 K, Posojilnica v Rajhenburgu 50 K, Posojilnica v Brezicah 20 K, Mih. Žmavc, trg., Rajhenburg 5 K, Bekštajnska posojilnica v Ločah 20 K, Uršula Čerin, Ljubljana 4 K, dr. J. Guido Sernec, Celje 20 K, Maks Berlisg, trg., Žetale 10 K, Posojilnica Črnomelj 20 K, Hr. in pos. Šmarje pri Jelšah 50 K, Posojilnica Vojnik 25 K, obč. urad okolica Celje 50 K, And. Vrabl, Ljutomer, zadnji drobiž iz žepa za Ormož 2'32 K, Vinko Majdič, Kranj, 100 K. Skupaj 1571 K 58 v. Vrli Ljutomeržani (gg. Dijak ter F. Stajnko) pripeljali so v nedeljo v Ormož velik voz vsakojakih živil v razdelitev. — Vsem darovateljem se za vposlane milodare najpri-srčneje zahvaljujemo, vse druge pa prosimo, da istotako ponesrečencem po možnosti pomorejo. Za pomožni odbor: Dr. J. Omulec.

Kranjske novice.

v Za kustosa ljubljanske dijaške knjižnice je imenovan dozidajni skriptor g. Luka Pintar.

v Slovensko učno knjigo za botaniko za višje srednje-šolske razrede je ministerstvo potrdilo.

v Častno diploma v slovenskem jeziku je dobil prostovoljec pri 27. pešpolku v Ljubljani Dolenc pri zadnjem vojaškem streljanju na voj. strelišču za 71% zadetih strelcev. Slovenska diploma pri vojaki — gotovo nekaj izvanrednega!

v Zadnji oddelek ruskih izletnikov — 28 učiteljev in 22 učiteljev — je prišel 17. tm. v Ljubljano, ki jih je bratsko sprejela. Vodnik in mentor po Ljubljani jim je bil mestni arhivar A. Aškerc, ki je tudi sprejel ruske goste na kolodvoru v imenu župana. Sinoči je bil v Narodnem domu sestanek za slovo. Rusi so bili očarani od krasot slovenske zemlje in od ljubeznivosti Slovencev.

Zaročil se je v Ljubljani mestni nadinženir g. Matko Prelovšek z gospodično Elzo pl. Kubanji, hčerko gospe Lujize Levstikove, vdovele pl. Kubanji.

o V Ljubljani se je ustanovilo novo narodno podjetje „Kranjska tvornica za umetni kamen in cementne izdelke — podjetje za betonske naprave“.

Iz Vrhutke poroča „Slov. Nar.“, da so 13. t. m. ob priliki občnega zbora Ciril-Metodove podružnice hčerke „narodnega“ klerikalnega župana dr. Marolta izzivale s pesmijo „Die Wacht am Rhein“.

a 121.000 kron obresti, ki jih je dolgovala kranjska dežela za potresno posojilo državi, je finančni minister Bilinski odpisal. Svoječasno smo poročali, da je Ljubljani sami odpisal 900.000 kron. Klerikalno časopisje hoče slikati odpis 121 tisoč kron kot uspeh klerikalnih poslancev. Ne pove pa, da dr. Šusteršič, dr. Krek in druge klerikalne korifeje pred Bilinskega niti — ne smejo stopiti.

a Klerikalno dijaško zvezo za Notranjsko snujejo 22. t. m. v Cerknici.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Sokolski zlet na Nižjem Avstrijskem.

o Praga, 19. avg. „Nar. listy“ poročajo, da so se Čehi proti prepovedi češkega sokolskega zleta v Temenovo

na Nižjem Avstrijskem pritožili na nemestnijo. Zastopniki nižjeavstrijskega sokolstva izjavljajo, da če se pritožba tudi ne bode nupoštevala, se peljejo vsejedno v Temenovo v civilnih oblekah. Poseben vlak, ki je že naročen, se ne bo odpovedal.

Prepir v ministerskem svetu.

o Praga, 19. avg. Kakor poročajo češki listi, je prišlo v včerajšnjem ministerskem svetu pri pogovoru o dunajskih protičeških demonstracijah do hudega spopada med češkim ministrom dr. Žačkom in ministri Schreinerjem, Haerdtlom in Hohenburgerjem. Ministerski predsednik je baje posređoval. Ni izključeno, pravijo češki listi, da bode stvar imela svoje posledice.

Češki listi o septemberskem zasedanju deželnih zborov.

o Praga, 19. avg. Vsi češki listi živahno pozdravljajo sklep ministerskega sveta, da se skličejo dež. zbori. „Hlas naroda“ (kler.) piše, da je treba pozdravljati dejstvo, da je Bienerth stopil iz svoje rezerve in se trudi spraviti redno delo ne le v parlamentu temveč tudi v dež. zbora v tek.

Sprejem cesarja Viljema v Iglavi.

o Iglava, 19. avg. Cesar Viljem se pripelje sem 8. sept. Sprejme ga avstr. prestolonaslednik Franc Ferdinand, na kar se poda cesar s svojim spremstvom, za katerega je pripravljenih 30 avtomobilov, v Veliki Mezerič. Hiše v mestu in ob cesti bodo slavnostno okrašene.

Različne vesti.

o Berlin, 19. avg. Kakor poroča neka korespondenca, se udeleži velikih avstrijskih manevrov tudi virtemberški kralj.

o Berlin, 19. avg. Nemški cesar bode s celo rodbino na tempelhofskem polju pričakoval 28. t. m. prihod Zepelinove zračne ladje št. 3.

o London, 19. avg. „Daily Mail“ ve poročati iz Rima, da bode imel car Nikolaj pred ali po svojem obisku v Italiji sestanek z avstr. cesarjem na jadranski obali, najbrž v Pulju.

d Carigrad, 19. avg. Visoka porta misli baje energično nastopiti proti bojkotu grških ladij v turških lukah.

d Carigrad, 19. avg. Krečanske obrambne velesile pripravljajo kolektivno noto na visoko porto. Vsebina je še neznana, vendar pa se pravi, da hočejo v njej glede grške zavzeti stališče, da se ta nima pravice vmešavati v krečanske zadeve.

d Lecco v Ital., 19. avg. Vsled neke nezgode v električnem prevodu so začele goreti žice električne razsvetljave po hišah. Pri gašenju požara je elektrika ubila 10 oseb in 20 ranila.

Društvene vesti.

Akademsko ferijalno društvo „Bodočnost“ v Ptuj priredi v soboto dne 21. tm. zvečer po občnem zboru zabavni večer s plesnim venčkom v veliki dvorani ptujskega Narodnega doma. Začetek ob 8. uri. Slovenke in Slovenci iz Ptuja in ptujske okolice udeležite se polnoštevilno te prireditve in pokažite s tem, da veste ceniti delovanje naših akad. ferijalnih društev in da ga hočete tudi podpirati. Za slučaj skrajno slabega vremena se preloži zabavni večer na ponedeljek.

v Izredni očni zbor akad. fer. društva „Bodočnost“ v Ptuj se vrši v soboto, dne 21. tm. ob 4. uri popoldne v prostorih Narodnega doma v Ptuj s sledečim redom: 1. Slovensko vseučilišče in naše društvo, 2. Volitve predsednika in odbora. Ker je prišlo k zadnjemu obč. zboru tako malo število tovarišev vsenčiliščnikov in abiturijentov da se niti ni mogel sestaviti odbor, aprotiramo zopet na vse dijaštvo ptujske in ljutomerske okolice, da vendar opusti svojo komodnost in brezbriznost napram svojemu društvu in se zbere v soboto

polnoštevilo na obč. zboru ter tako reši društvo, ki je letos v zadovoljivem gmotnem stanju in ki si je s svojim delovanjem pridobilo ugled tudi na zunanaj — razpada.

Zvečer po občnem zboru se vrši prijateljska zabava s plesom v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Narodni gospodar.

XXI. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

Norimberk, dne 11./8. 1909. Št. 16
„Mitteilungen des Deutschen Hopfenbau-Vereines“ pravi: Ker imamo zadnje dni ugodnejše vreme, upajo gotovi ljudje (kupci hmelja) da se bode stanje hmeljskih nasadov zdatno poboljšala. Mi pa moremo in moramo po lastni poizvedbi in po osebnem prepričanju javiti, da ugodnejše vreme na naših hmeljnikih ničesar ni spremenilo. Če so se tudi tu pa tam v nekaterih legah nekateri nasadi nekoliko zboljšali, vendar je večina slaba in gotova resnica je, da se letos lahke govori o uničenju hmelja po celem svetu. Hmeljarji se vsled tega najne dajo premetiti — kajti letos se mora hmelj tako plačati, kakor je v pravem razmerju z množino pridelka. Nevidne moči delajo neprenehoma v škodo hmeljarjev in skušajo ceno tlačiti. Pa letos je prišel hmelj zopet do veljave in marsikateri kupec bode mogel precej globoko seči v žep, da bode nakupil blaga kakošnega potrebuje.

Norimberk, dne 14. avg. 1906. Vsled ugodnega vremena bodo imeli v zdravih nasadih sicer ne bogate — ali vendar zadostno trgatve; večina nasadov pa je okužena in tudi uničena. Lansko leto naši hmeljarji niso veliko zaslužili, ker je bilo preveč hmelja, letos ostanejo brez dohodkov, ker ga ne bodo imeli kaj prodati. Srečnejši bodo pa zato hmeljarji v istih krajih, kjer je hmeljska rastlina zdrava ostala — ker čim manj je hmelja, tem višje bodo cene. V Ameriki računajo letošnji pridelek na 333.000 stotov, med tem ko so lansko leto pridelali 432.000 stotov. Da - si so poročila iz Amerike nezanesljiva, vendar bi po sedanjih cenitvi vže imeli primanjkljaja okroglih 100.000 st.

„Allg. Brauer- u. Hopfen Zeitung“
Norimberk.

Tržne cene.

18. avgusta.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 18. avgusta:

Razpoloženje mirno, konzum v strogi rezervi, promet neznaten. Cene neizpremenjene. Koruza se dvignila za 5 vin., oves padel za 5 vin.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'50 za december 29'75, za marc 29'75, za maj 29'75. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 26'50, nova kampanja K 23'15. Tendence mirna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 18. avg. Pšenica za oktober K 13'70, pšenica za april K 13'87, rž za oktober K 9'81, oves za oktober K 7'48, koruza za avgust K —, koruza za maj K 7'16, ogrščica za avgust K 13'80. Pšenice se zmerno ponuja. Kupčija je bila zmerna, tendence zmerna. Promet 40 tisoč met. stotov. Pšenica v efektivu in drugo ostalo pri istih cenah.

Budimpešta, 18. avgusta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 142 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 143 do 144 vin.; zaloga 28.816 komadov.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 18. avgusta 1909.

Jajca v zabojih	à 32 1/2 k po K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 34 " " " 2'—
II-da " " "	à 34 1/2 " " " 2'—
Niž. in gor.-avstrij.	à 37 " " " 2'—
I-ma štajerska jajca	à 33 1/2 " " " 2'—
II-da " " "	à 34 " " " 2'—
I-ma moravska "	à 34 " " " 2'—
II-da " " "	à 34 1/2 " " " 2'—
Šleska jajca	à 37 " " " 2'—
Hrvaška jajca	à 33 " " " 2'—
Slavonska jajca	à 33 1/2 " " " 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 82
I-ma banatska jajca	à " 78
Zgornjeogrška jajca	à " 77
I-ma sedmograška sortirana	à " 78
I-ma " nesortirana	à " 77
Bosanska jajca	à " 77
I-ma bolgarska jajca	à " 82
II-da " "	à " —
I-ma srbska " "	à " —
I-ma gališka jajca sortirana	à " 79
I-ma " nesortirana	à " 78
I-ma ruska " "	à " 80
I-da " "	à " —
I-ma srednja jajca	à " 72
I-ma mala " "	à " 66

Vreme: lepo. Tendence: mrtva.

392 2-1 **Pridnega**

učenca

od dobrih starišev, sprejme takoj trgovec s špecerijskim blagom. Ponudbe pod **A. G.** na upravo „Nar. Dnevnika“.

oooooooooooooooooooo

Trgovski pomočnik

boljša moč se sprejme takoj v trgovino mešane stroke

L. Kuharič, Ormož.

390 3-2

oooooooooooooooooooo

Tužnim srcem javljamo vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, da je naš preljubljeni soprog oz. oče, brat in svak, gospod

Andrej Šket,

nadučitelj, obč. svetovalec, načelnik posojilnice

danes po daljši in mučni bolezni ob pol 9. uri zvečer, v 59. letu svoje starosti previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega pokojnika bode v petek, 20. t. m., ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče. Bodi mu blag spomin!

V PODSREDI, dne 17. avgusta 1909.

Franja Šket roj. **Schmidt**, soproga. — **Marijana, Andrej, Stanko, Lizika**, otroci. — **Miha Šket, Vinko Šket**, brata.

Hranilnica in posojilnica v Podsredi, reg. zadruga z neomejeno zavezo, javlja pretužno vest, da je njeni vrli načelnik, gospod

Andrej Šket,

nadučitelj, prvi občinski svetovalec itd.

danes ob pol 9. uri zvečer po daljši in mučni bolezni na večno zaspal. Pogreb preblagega pokojnika bode v petek, 20. t. m. ob 9. uri dopoldne. Bodi mu blag spomin.

V PODSREDI, dne 17. avgusta 1909.

Načelnstvo.

Občinski zastop občine trg Podsreda nanašanja pretužno vest, da je njegov večletni svetovalec, gosp.

Andrej Šket,

nadučitelj itd.

danes ob pol 9. uri zvečer po daljši in mučni bolezni, v 59. letu svoje starosti preminul. Pogreb predragega našega soobčana bode v petek, dne 20. t. m. ob 9. uri dopoldne. Bodi mu zemljica lahka!

V PODSREDI, dne 17. avgusta 1909.

Darujte za Narodni sklad!

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta št. 3. — Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi prístroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Naročila izvršuje točno in solidno. — Cene nizke.

